

Puin van toren in Hellum ooit gebruikt voor verharding weg

Er zijn oudere kerkklokken in de provincie Groningen dan die in de toren van het dorp Hoogkerk. Dat werd direct duidelijk nadat wij een artikel over genoemde klok in Hoogkerk hadden geplaatst. Uit de binnengekomen reacties werd in ieder geval duidelijk dat de klok van Hoogkerk niet als de oudste in de provincie Groningen kan worden bestempeld. De reacties hebben wij overigens over onszelf afgevoerd. Dit door niet duidelijk te omschrijven dat het in Hoogkerk om de oudste klok van de gemeente (in plaats van de provincie) Groningen gaat. En zo wordt de lezer - ongewild, dat natuurlijk wel - op

het verkeerde been gezet.

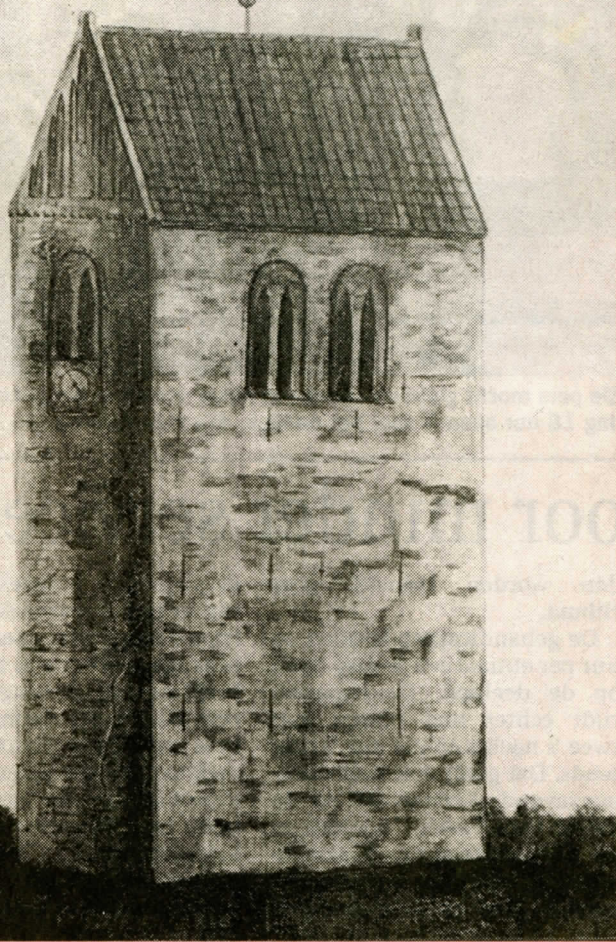
Er zat trouwens nog een onjuistheid in het artikel. De heer Roorda uit Stadskanaal maakte ons er attent op. Hij woonde in de oorlogsjaren vlakbij de kerk in Hoogkerk en heeft nog altijd scherp op het netvlies hoe de Duitsers de klok uit de toren lieten halen. De klok schijnt na de oorlog ongeschonden te zijn teruggevonden en werd weer op zijn oude plaats gehangen.

De heer E.J. Jager uit Siddeburen stuurde een uitgebreide en uitstekend gedocumenteerde reactie over de klok in de toren van de Walfriduskerk in Hellum, een exemplaar uit 1396, ruim een halve eeuw ou-

der dus dan de klok van Hoogkerk. Deze klok hing oorspronkelijk samen met een kleiner exemplaar, waarop een afbeelding van Sint Walfridus van Bedum voorkwam, in een toren uit de 14e eeuw die op het noordoostelijk deel van het kerkhof stond. "Deze toren werd in 1872 afgebroken," schrijft de heer Jager. "De kleine Walfridusklok werd verkocht aan de firma Van Bergen in Heiligerlee (een klokkengieterij, HW) voor 860 gulden, De grote Mariaklok werd in de huidige toren geplaatst." Ook dit exemplaar haalden de Duitsers in de oorlog weg, maar het werd later onbeschadigd teruggevonden.

De heer Jager schrijft verder: "Elke dag wordt de klok bij toerbeurt door een stel enthousiaste vrijwilligers geluid, een restant van het zgn. tijdluiden. En als er 's zondags een dienst is in het schitterend gerestoreerde kerkje van Hellum doet de klok uiteraard ook nog steeds dienst." De Jager weet verder nog te vertellen dat tot 1872 een andere klok - met wapens en helmtekens van Ripperda en Rengers - in de toren van Hellum hing. Deze klok is echter spoorloos, evenals het notulenboek van de kerkenraad uit deze periode. "Hierdoor is niet meer na te gaan," schrijft de Sibboerster, "welke ondoorgrondelijke wijsheden de eerwaarde heren parten hebben gespeeld bij afbraak, verkoop en verdwijning. En ook niet wie er boter op hun hoofd hadden..."

Ook toen al waren de dorpsbewoners blij met hun toren. De afbraak ervan en de verkoop van de Walfridus-klok leidden dan ook tot een fikse dorpsrel. Maar het kwaad was al geschied. De klok verkocht en de stenen van de toren gebruikt als puin voor verharding van de Meenteweg in Schildwolde. En zo ging ook in Hellum deze wereldse grootheid teniet.

Een afbeelding van de in 1872 afgebroken toren van Hellum, waarvan het puin werd gebruikt voor de verharding van de Meenteweg in Schildwolde. De originele tekening bevindt zich in de kerk van Hellum.